

„A pandémiás időszakban még fontosabb Cziffra György példája” Emlékév hazai és nemzetközi programsorozattal, rendhagyó fesztivállal

Olyan művészeket akarnak nevelni, akik egyéniségek, és minden fellépésükön adni akarnak magukból, tovább víve Liszt és Cziffra örökségét. Ez születése óta a Cziffra Fesztivál egyik legfontosabb célja, amiről most a világ is meggyőződhet, hiszen 2021-ben 100 program, 100-nál is több közreműködő, 15 résztvevő ország, s a legnevesebb hangversenytermekben rendezett koncertek tisztelegnek a magyar művész előtt. Arról, hogy miért tartotta már gyerekkorától fontosnak Cziffra örökségét, hogyan fejlődött az általa életre hívott fesztivál és mit remél a centenáriumi évtől, a sorozat megálmodójával, Balázs Jánossal beszélgettünk.

„Magát a zongorázást köszönhetem Cziffrának – meséli Balázs János – hiszen amikor hat éves voltam, akkor fedeztem fel a nagypapámnak adott lemezeit, ő csellista-ként ugyanis többször kísérte Cziffrát a bárókban adott estjein. S amikor előadásában a magyar rapszodiákat elkezdtem hallgatni, akkor döntöttem el: ezt a hangszeret választom. Ennél szebb ajándékot nem is kaphattam volna.”

Balázs János ezért már zeneakadémistaként, 14 éves korától Hommage á Cziffra-koncerteket rendezett Batta András segítségével. Eleinte csak a családtagok jöttek el, de évről évre nőtt az érdeklődők száma. Az azonban meglepete, hogy neki jutott elsőként eszébe a fiatalok közül a zongoraművész emlékének ápolása, ahogy az is, milyen tévhitnek élnek még zenészberkekben is Cziffráról. Sokan csak bázongoristaként emlegették, a felületes virtuozitását emelték ki, nem látták művészi nagyságát, a fiatal tehetségekért tett erőfeszítéseit, nem ismerték felvételeit, azt a pályát, amit 1956 után befutott. Balázs János mindezt helyre akarta tenni, ezért is találta ki évekkel később, hogy fesztivállal állít emléket Cziffra sokrétű munkásságának.

„Cziffra György annak idején nem kapta meg azt, ami járt volna neki. Pedig olyan művész volt, aki Magyarország kulturális életének jó hírét keltette a világban, s tovább vitte Liszt örökségét, amelyet kevesen képviselnek. Nemcsak előadóművészként volt kivételes, hanem a gondolkodásmódja is, hiszen rengeteget tett a fiatal tehetségekért, a művészek inspirálásáért, azért, hogy a közönséget élményhez juttassa. Ezt szeretném én magam is tovább vinni, hogy Magyarországon a jelen és a jövő olyan művészeit neveljük, akik egyéniségek, és nem klisékből építkeznek. Ha Cziffra György leütött egy hangot, lélek volt mögötte. Szeretnék most egy olyan közösséget építeni, amelynek tagjai ezt a gondolkodást képviselik. Már a 2016-os fesztivál hatalmas sikert aratott, amiért hálás vagyok a közönségnek, hiszen azonnal a sorozat mellé álltak. Akkor persze még nem is gondoltam, hogy az évek során ilyen méreteket ölt a kezdeményezés. Temérdek munka van mögötte, ami bizony mindennap sok órás elfoglaltságot jelent.”

Az első Cziffra Fesztiválnál azt érezte, sikerült a zongoraművész valódi munkásságát, érdemeit bemutatni, az érdeklődők pedig egyre nagyobb számban érkeztek, azóta az összes rendezvényük telt házassá vált.

A MOMKultban indult a fesztivál, s aztán évről évre több lett a partner, csatlakozott többek között a Műpa, a Zeneakadémia, a négynaposból egyhetesre nőtt ki magát a sorozat. A sztárok névsora is egyre bővült, az öt év alatt fellépett a fesztiválon Jevgenyij Kiszin, Pierre-Laurent Aimard, José Cura, Miklósa Erika, Bogányi Gergely vagy Lajkó Félix is. Kezdetektől a műfajok találkozóhelye a sorozat, hiszen a klasszikus mellett cigányzene, bárzene, kerekasztal-beszélgetések, filmvetítések is szerepelnek a programban. Egyetlen kritérium akad: a minőség. Minden nap más világ, más műfaj mutatkozik be, s fokozottan

odafigyelnek arra, hogy a fiatal közönség is szívesen jöjjön. „Minden esten élményt akarunk adni. Talán ez a titok, ezért is váltanak évről évre olyan sokan jegyet, van, aki a fesztivál minden estjére. Rengeteg erőt ad a közönség szeretete, visszajelzése. Fontos pillanat volt az is, amikor 2019-ben a család, a Cziffra-unoka és édesanyja is eljött a fesztiválra.”

Balázs János elmondta azt is, amikor életre hívta a sorozatot, nem gondolt még Cziffra születésének 100. évfordulójára, de most úgy érzi, a 2021-es centenáriumi sorozattal minden esélyük megvan rá, hogy a missziójukat még magasabb szférákba emeljék, világméretűvé tegyék.

„Úgy vélem, ebben a pandémiás időszakban, amikor egyre nő a kilátástalanság, még fontosabb Cziffra György példája. Mi is erőt nyerhetünk kitartásából, hitéből, abból, hogy sosem adta fel. Mindig küzdött azért, hogy a legrosszabb időszakokat is túlélje, hogy egyszer kamatoztathassa a tehetségét. Soha nem adta fel a hivatását.”

A zongoraművész hozzáteszi, különleges lesz a következő esztendő, hiszen Magyarország kormánya Cziffra Emlékévé nyilvánította a 2021 februárban induló és 2022 májusáig tartó időszakot, ahogy az UNESCO is felvette a közösen ünnepelt évfordulók sorába.

„Ez két olyan óriási kitüntetés, amelyekért évek óta rengeteget dolgozunk. Az Emlékévet a februárban rendezett Cziffra Fesztivál indítja, majd páratlan és határokon átvelő összefogással folytatjuk a programsorozatot, amelyben részt vesz a Műpa, a Zeneakadémia, a Magyar Művészeti Akadémia vagy a VeszprémFest is. Olyan helyszínek szintén bekapcsolódnak, mint a londoni Covent Garden, a New York-i Lincoln Center vagy a genfi Victoria Hall.

A fellépők között megtalálni Marta Argerichet, Mischa Maiskyt, Bobby McFerrint, Boris Berezovskyt is. Eötvös Péter megírja élete első zongoraversenyét, amely Cziffra Psodia címmel hangzik majd el 2021. november 5-én a Műpában. Az összes hazai nagyobb városban lesznek események. 100 program, 100-nál több közreműködő, 15 ország. Azt tapasztaltuk, hogy Cziffra nevére mindenki örömmel csatlakozott. Arra is figyelünk, hogy a Tehetség-díjasaink számos hazai és külföldi koncerten bemutatkozhasanak. Boldogok vagyunk, hogy ennyi minden meg tud valósulni”.

Balázs János persze már az emlékévet követő időszakra is tervez: Természetesen folytatni fogjuk 2023-ban is, de egyre inkább Cziffra ideológiája kerül az első helyre. Az életút, a munkásság bemutatására már elegendők voltak az elmúlt esztendő. Mostantól a jövő generációjáé a főszerep, és a jövő közönségét kell kinevelnünk. Persze azokkal a művészekkel, akik Liszt és Cziffra hagyományait követik, továbbra is találkozhat a fesztivál közönsége, nincs ugyanis belőlük sok a világon...”

(A konkrét programokról, fellépőkről a gramofon.hu oldalon lehet majd olvasni.)